

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

PRIMERJAVA NALOŽBENIH ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ

Ljubljana, julij 2008

PETER MLINAR

IZJAVA

Študent/ka _____ izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisal/a pod mentorstvom _____, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

Uvod	1
1 O zavarovalništvu nasploh.....	2
1.1 Opredelitev zavarovanja.....	2
1.2 Temeljni zavarovalniški pojmi.....	2
1.3 Oblike zavarovalnic.....	4
1.3.1 Delniške zavarovalnice	4
1.3.2 Vzajemne zavarovalnice	4
1.3.3 Problem principala in agenta	4
1.4 Osnovna delitev zavarovanj	5
1.5 Temelji življenjskega zavarovanja	6
1.5.1 Opredelitev življenjskega zavarovanja	6
1.5.2 Razlogi za sklenitev življenjskega zavarovanja.....	6
1.5.3 Naložbeno življenjsko zavarovanje	7
2 Oblike življenjskih in naložbenih življenjskih zavarovanj	9
2.1 Življenjsko zavarovanje za vse življenje (whole life assurance)	9
2.2 Mešano življenjsko zavarovanje (endowment assurance)	9
2.3 Rizično življenjsko zavarovanje (term assurance)	9
2.4 Rentno življenjsko zavarovanje.....	9
2.5 Mešano naložbeno življenjsko zavarovanje	10
3 Primerjava naložbenih življenjskih zavarovanj izbranih zavarovalnic.....	10
3.1 Predstavitev izbranih zavarovalnic in razlogi za izbiro.....	10
3.2 Opis različnih naložbenih življenjskih zavarovanj.....	11
3.2.1 Zavarovalnica Triglav	11
3.2.2 Zavarovalnica Generali.....	12
3.2.3 Zavarovalnica Maribor.....	13
3.2.4 Zavarovalnica AdriaticSlovenica.....	13
3.2.5 Zavarovalnica Grawe	14
3.2.6 Podobnosti med zavarovanji	15

3.3	Pristopna starost zavarovanca, doba sklenitve zavarovanja, minimalna mesečna premija, višina zavarovalne vsote	16
3.3.1	Zavarovalnica Triglav	16
3.3.2	Zavarovalnica Generali	17
3.3.3	Zavarovalnica Maribor	17
3.3.4	Zavarovalnica AdriaticSlovenica	17
3.3.5	Zavarovalnica Grawe	17
3.4	Naložbeni portfelj, menjava skladov, možnost izrednih vplačil, možnost predujma in možnost odkupa po zavarovalnicah	18
3.4.1	Zavarovalnica Triglav	18
3.4.2	Zavarovalnica Generali	19
3.4.3	Zavarovalnica Maribor	19
3.4.4	Zavarovalnica AdriaticSlovenica	20
3.4.5	Zavarovalnica Grawe	21
3.4.6	Primerjava naložbenih portfeljev	21
3.5	Možnost priključitve dodatnih zavarovanj	22
3.5.1	Triglav	22
3.5.2	Generali	23
3.5.3	Maribor	23
3.5.4	AdriaticSlovenica	23
3.5.5	Grawe	23
3.5.6	Primerjava ponudb dodatnih zavarovanj	23
3.6	Primerjava informativnih izračunov zavarovalnic	24
4	Naložbena življenjska zavarovanja v Sloveniji	25
	Sklep	27
	Literatura in viri	28
	Priloge	1

UVOD

V današnjem času je vedno več govora o različnih vrstah in oblikah življenjskih zavarovanj, zato sem se odločil, da bom svojo diplomsko nalogo posvetil proučevanju in raziskovanju zavarovalniškega trga. Danes se meja med zavarovalništvom in ostalimi finančnimi storitvami vidno oža, kar potrjuje vedno bolj intenzivna ponudba naložbenih življenjskih zavarovanj.

Namen diplomske naloge je upravičiti resničnost mojih hipotez. V prvi trdim, da se pomen sklepanja naložbenih življenjskih zavarovanj v Sloveniji in svetu povečuje, v drugi pa, da zavarovalnice uporabljajo podobne naložbene politike pri naložbenih življenjskih zavarovanjih, posledično pa se zaradi tega tudi ponudba njihovih produktov bistveno ne razlikuje. Namen bo torej dosežen z izpolnitvijo sledečih ciljev in sicer bom preučil stanje, ki trenutno vlada v Sloveniji na področju življenjskih zavarovanj, pri čemer se bom osredotočil na primerjavo med naložbenimi življenjskimi zavarovanji izbranih zavarovalnic. Naredil bom tudi kratko analizo rasti med naložbenimi in klasičnimi življenjskimi zavarovanji.

Diplomska naloga je narejena po deduktivnem raziskovalnem pristopu. Zaradi tega bom na začetku povedal bistvene stvari o zgodovini in razvoju zavarovalne dejavnosti, opredelil osnovne zavarovalniške pojme in opisal razlike ter podobnosti med življenjskimi in naložbenimi življenjskimi zavarovanji. Predstavil bom tudi najpogostejše tipe življenjskih in naložbenih življenjskih zavarovanj ter značilnosti vsakega izmed njih.

V drugem delu, ki je hkrati tudi bistvo moje diplomske naloge, bom med seboj primerjal naložbena življenjska zavarovanja zavarovalnic Triglav, Generali, Maribor, AdriaticSlovenica in Grawe. Začel bom z opisom izbranih zavarovalnic in njihovimi naložbenimi življenjskimi zavarovanji. Za vsako zavarovanje bom navedel bistvene značilnosti. V nadaljevanju bom med seboj primerjal različne podatke kot so pristopna starost zavarovanca, najkrajša in najdaljša možna doba sklenitve zavarovanja, minimalna vrednost premije in višina zavarovalne vsote. Ti podatki so bistvenega pomena, saj nam med drugim povedo tudi komu je zavarovanje pravzaprav namenjeno. Nadaljeval bom s primerjavo podatkov, ki se ukvarjajo z upravljanjem naložbenega dela zavarovanja. Med seboj bom primerjal možnost menjave skladov, možnost izrednih vplačil ter možnost predujma in odkupa zavarovanja. Primerjal bom tudi naložbene portfelje in možnost priključitve dodatnih zavarovanj.

Naredil bom tudi krajšo analizo slovenskega trga naložbenih življenjskih zavarovanj, s pomočjo katere bom skušal ugotoviti njihov pomen in vpliv na klasična življenjskega zavarovanja.

V zadnjem delu bo sledil sklep, v katerem bom zagovarjal pravilnost mojih hipotez na podlagi ugotovitev, do katerih bom prišel tekom pisanja diplomske naloge.

1 O ZAVAROVALNIŠTVU NASPLOH

1.1 Opredelitev zavarovanja

Sam pomen pojma zavarovanja je zelo širok. Zaradi tega se je pojavilo tudi veliko različnih definicij. Boncelj je opredelil zavarovanje kot » ustvarjanje gospodarske varnosti z izravnanjem gospodarskih nevarnosti« (Boncelj, 1983, str. 13). Po tej definiciji je cilj zavarovanja doseganje gospodarske varnosti na račun izravnavanja gospodarske nevarnosti. V tem primeru je izravnavanje gospodarske nevarnosti opredeljeno kot sredstvo za doseganje cilja.

V trženjskem smislu je zavarovanje prodajanje obljube zavarovalnice, da bo upravičencu v primeru škodnega dogodka nadomestila, oziroma v določeni meri povrnila nastalo škodo.

Ljudje si pod pojmom zavarovanje navadno predstavljajo sklenitev zavarovalne pogodbe. To je pogodbeno razmerje, ki veže tako zavarovanca (kupec zavarovalne storitve), kot tudi zavarovatelja (zavarovalnica). Pri zavarovalni pogodbi ni nujno, da sta zavarovatelj in zavarovanec ista oseba. Zavarovalec je tisti, ki sklene zavarovalno pogodbo in se s tem zaveže k plačilu premije, zavarovanec pa ima iz naslova tega razmerja določene pravice, kar pomeni, da ima ob nastanku zavarovalnega primera funkcijo upravičenca in so mu zagotovljene določene pravice.

Na splošno je definicij o zavarovanju veliko, med seboj pa se razlikujejo z vidika proučevanja gospodarske dejavnosti. Poznamo tudi podjetniško zavarovalno teorijo, teorija rizika, teorija kompenzacije idr. (Zavarovalništvo [spletni portal Mojdenar.com], 2008).

1.2 Temeljni zavarovalniški pojmi¹

a) Zavarovatelj

To je navadno podjetje, ki se ukvarja z zavarovalno dejavnostjo in ponuja svojim strankam različne zavarovalne produkte. Z drugimi besedami je zavarovatelj zavarovalnica.

b) Zavarovalec

To je navadno tista oseba, ki sklene neko zavarovalno pogodbo. Ta oseba je lahko fizična ali pravna. Te osebe se zavarujejo tako, da sklenejo zavarovalno pogodbo. S sklenitvijo pogodbe se tudi obvežejo k plačilu premije. Ponavadi je ta oseba tudi vplačnik premije, ni pa nujno da je tudi do nje upravičena.

¹ Na spletni strani zavarovalnice Tilia d.d. (<http://www.zav-tilia.si/si/pomoc/slovar/>) najdemo večino razlag temeljnih zavarovalniških pojmov.

c) Zavarovanec

Je oseba, ki ima zavarovan nek svoj interes. Zavarovancu vedno pripadajo vse pravice iz sklenjene zavarovalne pogodbe.

d) Premija

Premija je znesek, ki ga zavarovalec plača ob sklenitvi zavarovalne pogodbe in je hkrati tudi cena zavarovanja. Premija se lahko obravnava tudi kot plačilo za varnost.

e) Zavarovalnina

Zavarovalnina je znesek, katerega višina je opredeljena v zavarovalni pogodbi. Zavarovalnica se zaveže, da bo ob nastanku zavarovalnega primera izplačala upravičencu zavarovalnino. Zavarovalnina je torej dajatev zavarovalnice in je širši pojem od odškodnine.

f) Zavarovalna vsota

To je vsota, ki jo je izbral zavarovalec ob sklenitvi zavarovalne pogodbe. Na podlagi višine zavarovalne vsote se izračunava tudi višina vplačane premije. Ob nastanku škodnega dogodka je vrednost zavarovalne vsote enaka odškodnini. Ponavadi je zavarovalna vsota najvišji možni znesek, ki ga izplača zavarovalnica.

g) Zavarovalni primer

To je primer, za katerega se tudi zavarujemo.

h) Škodni primer oz. škodni dogodek

To je primer, v katerem pride do škode. Pri škodnem zavarovanju je škodni primer hkrati tudi zavarovalni primer.

i) Odškodnina

O odškodnini govorimo takrat, ko nastopi škodni primer. Odškodnina je torej dajatev zavarovalnice v primeru nastanka škodnega dogodka.

j) Zavarovalna polica

Zavarovalna polica je sinonim za sklenjeno zavarovalno pogodbo.

k) Upravičenec

Upravičenec je oseba, ki je v primeru nastanka zavarovalnega primera upravičen do izplačila odškodnine oziroma zavarovalnine.

1.3 Oblike zavarovalnic

1.3.1 Delniške zavarovalnice

Danes v svetu prevladujejo predvsem delniške zavarovalnice. Glavni cilj delniških zavarovalnic je ustvarjanje dobička za lastnike zavarovalnice. Za ustanovitev je potrebna velika količina kapitala, ki se zbere z izdajo delnic. Za razliko od vzajemne zavarovalnice imajo lahko lastniki zavarovalnice tudi izgubo, če so izgube na letni ravni nadpovprečno visoke. Tukaj je možnost prevzema povsem poenostavljena, saj se prenos lastništva opravi enostavno z odkupom delnic. Na ta način je zavarovalnicam omogočeno lažje združevanje. Danes pa je združevanje in na ta način doseganje sinergij ključnega pomena.

1.3.2 Vzajemne zavarovalnice

Število vzajemnih zavarovalnic v svetu upada. Pri vzajemni zavarovalnici so lastniki zavarovalnice zavarovanci, saj oni posredujejo zagonski kapital. Ker pri takšni lastniški strukturi ni večinskega lastnika, je tudi prodaja zelo otežena. Glavni namen vzajemne lastniške strukture pa je prav obramba pred sovražnim prevzemom. Poleg tega pa so pogoji za ustanavljanje vzajemnih zavarovalnic zelo visoki. Danes smo na finančnih trgih priča čedalje pogostejšim združevanjem finančnih institucij in ustanavljanjem holdingov. Zavarovalnice se vedno bolj povezujejo z bankami, borzno posredniškimi hišami in ostalimi investicijskimi družbami. Na ta način si skušajo zagotoviti konkurenčno prednost. Če pa je lastništvo zavarovalnice vzajemno, potem iz tega izhaja, da je zavarovalnica že zaradi kompleksnejše lastniške strukture manj konkurenčna, saj se težje povezuje z ostalimi finančnimi institucijami. (Žnidarič, 2004, str. 114-118)

1.3.3 Problem principala in agenta

Tako kot srečujemo problem principala in agenta v podjetjih, ki so organizirana kot delniške družbe, naletimo na praktično identičen problem tudi v delniških zavarovalnicah. Tokrat govorimo o problemu med lastniki zavarovalnice in zavarovanci. V interesu lastnikov je, da je pripis k policam zavarovancev čim manjši, saj to pomeni da bo večji delež dobička ostal njim. Vendar pa ta problem zmanjšuje konkurenčno okolje, ki je prisotno na zavarovalniškem trgu.

1.4 Osnovna delitev zavarovanj²

Tudi zavarovanja se lahko deli po številnih kriterijih:

a) Zavarovanje glede na zavarovalca

V tem primeru ločimo med zasebnim in socialnim zavarovanjem. Z zasebnim zavarovanjem se ukvarja zavarovalništvo (zavarovanje oseb in premoženja), s socialnim zavarovanjem pa se ukvarja zavarovalstvo (zavarovanje oseb, premoženja in socialne varnosti)

b) Glede na obveznost

Pri delitvi glede na obveznost sklenitve poznamo prostovoljna in obvezna zavarovanja. Med obvezna zavarovanja spada na primer obvezno socialno zavarovanje, ki ga sestavljajo pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za primer brezposelnosti idr. Obvezno socialno zavarovanje je tudi natančneje zakonsko urejeno. Prostovoljna zavarovanja so navadno premijska zavarovanja oz. pogodbeno zavarovanja, ki jih posameznik sklene prostovoljno. Zakon jih normira le okvirno.

c) Glede na možnost ovrednotenja škode

V tem primeru je torej govora o škodnih in vsotnih zavarovanjih. Pri škodnih zavarovanjih se zavarovalnica zaveže plačati nadomestilo za škodo, pri vsotnih zavarovanjih pa se zavarovalnica zaveže, da bo ob nastanku zavarovalnega primera izplačala vnaprej dogovorjeno vsoto. Naravo škodnega zavarovanja imajo premoženjska zavarovanja, značilnosti vsotnih zavarovanj pa imajo osebna zavarovanja. Delitev zavarovanj na premoženjska in osebna pa je istočasno tudi vrsta delitve glede na predmet zavarovanja. Ta oblika delitve zavarovanja pa je hkrati tudi najpomembnejša za prostovoljno pogodbeno zavarovanje.

d) Drugi načini

Zavarovalništvo se lahko poleg zgoraj naštetih deli tudi na mnogo različnih načinov, katerih uporaba pa je sicer manj poznana. Eden izmed primerov je tudi deljenje glede na mesto nevarnosti.

² Na spletni strani Mojdenar.com (<http://www.mojdenar.com>) najdemo osnovne načine delitev zavarovanj.

1.5 Temelji življenjskega zavarovanja

1.5.1 Opredelitev življenjskega zavarovanja

Življenjsko zavarovanje spada med osebna zavarovanja. Pri njegovem nakupu se odločamo na osnovi potreb, kar pomeni, da je njegov osnovni namen kritje v primeru smrti. Na ta način je zaščiten izpad premoženja, saj bi ob smrti svojca nastali določeni stroški. Poznamo več vrst življenjskih zavarovanj, med vsemi pa je danes najbolj razširjeno mešano življenjsko zavarovanje, ki se sklepa za primer smrti in doživetja.

Pri življenjskih zavarovanjih zavarovalnica ne obračunava ločeno stroškov zavarovanja, rizikov zavarovalne premije in naložbenega dela v očeh zavarovalca. Zavarovalec je že ob sklenitvi zavarovanja seznanjen s tem, kakšna bo namanjša možna zavarovalna vsota ob zavarovalnem dogodku. Zavarovalec bo ob nastanku zavarovalnega primera dobil izplačano pogodbeno določeno vrednost vsote. S tem se prevali vso naložbeno in mortalitetno tveganje na zavarovalnico. Zavarovalnica se torej ukvarja le s kritjem rizikov, zato nalaga svoja sredstva v varne naložbe, kot so državne obveznice, banke, zakladne menice itd. Njena vloga je zagotavljanje določene donosnosti, ki pa je navadno zelo nizka in je lahko celo nižja od tekočih pasivnih obrestnih mer na trgu depozitov. Če zavarovalnica ustvari dobiček, ga razdeli med zavarovalce v obliki pripisov v matematične rezervacije. Oblikovanje matematičnih rezervacij je določeno z zavarovalnimi pogoji.

1.5.2 Razlogi za sklenitev življenjskega zavarovanja

Pri premoženjskih in ostalih zavarovanjih je predmet zavarovanja stvar ali premoženjski interes, pri življenjskih zavarovanjih pa je predmet zavarovanja finančni riziko v primeru smrti osebe, ki je finančno skrbela za preživetje družine (Balkovec, 2000 str. 49).

a) Finančna varnost v primeru smrti

Glavni razlog za sklenitev življenjskega zavarovanja je torej zagotovitev finančnih sredstev svojcem v primeru zavarovančeve smrti. Na ta način omogočimo ohranitev enakega življenjskega standarda svojcem v primeru, da nas doleti najhuje. S tem je zavarovalcu omogočen tudi miren spanec.

b) Zavarovanje dolgov

Eden izmed razlogov za sklenitev življenjskih zavarovanj je tudi zavarovanje dolgov, saj se v primeru smrti zavarovanca dolgovi lahko poplačajo iz življenjskega zavarovanja. Z življenjskim zavarovanjem torej lahko poskrbimo, da družina zavarovanca dolgove poravnava, ne da bi ji bilo zato treba prodati družinsko premoženje (Vake, 2002, str. 66).

c) Zavarovanje izpada dohodka

S pomočjo življenjskega zavarovanja lahko zavarujemo tudi izpad dohodka v primeru zmanjšanja naše delovne sposobnosti, saj ima večina življenjskih zavarovanj tudi možnost sklenitve dodatnih zavarovanj.

d) Varčevalna funkcija

Življenjsko zavarovanje ima tudi funkcijo varčevanja, saj marsikoga prisili k plačevanju premij in s tem posledično k varčevanju. Življenjsko zavarovanje je način varčevanja – gre za nekakšno napol obvezno varčevanje, saj večina ljudi, ki ne bi tako dosledno varčevali, redno plačujejo premije.

e) Davčna olajšava

Zakonu o davku od prometa zavarovalnih poslov (2005) v 8. členu navaja, da se davek ne obračuna na osebna zavarovanja, pri katerih zavarovalno obdobje ni krajše od 10 let. To pomeni, da smo po preteku 10 let od sklepanja življenjskih zavarovanj upravičeni plačila davka na dobiček. S tega vidika je za nas ugodneje varčevati preko naložbenih zavarovanj kot pa preko vzajemnih skladov, saj smo po desetih letih neobdavčeni.

1.5.3 Naložbeno življenjsko zavarovanje

1.5.3.1 *Opredelitev naložbenega življenjskega zavarovanja*

V osnovi naložbeno življenjsko zavarovanje vsebuje vse komponente, ki jih ima tudi klasično življenjsko zavarovanje. Bistvena razlika med klasičnim in naložbenim zavarovanjem pa je ta, da zavarovalnice ločeno obravnavajo in tudi prikazujejo obračunane stroške zavarovanja, riziko zavarovalne premije in naložbeni del. Praviloma pri naložbenih zavarovanjih zavarovalec v celoti prevzema naložbeno tveganje, obstajajo pa tudi produkti, kjer del naložbenega tveganja prevzame zavarovalnica.

Naložbeni del zavarovanja se navadno veže na enote investicijskega sklada. Ta sklad je lahko zunanji, kot je na primer vzajemni sklad s katerim zavarovalnica ne upravlja ali pa notranji sklad, kar pomeni, da z njim upravlja zavarovalnica. Taka zavarovanja imenujemo tudi »unit-linked« zavarovanja. V praksi pa so poznana tudi »index-linked« (Wehrhahn, 1995, str. 49) zavarovanja, kar pomeni da je vrednost premoženja pri takšnih zavarovanjih vezana na višino neke indeksne točke npr. na borzni indeks. Vse bolj pa se uveljavljajo tudi tako imenovana »equity-linked« zavarovanja (Bouwknegt, 2004, str. 33). Značilnost teh zavarovanj je ta, da jamčijo neko donosnost na vplačane premije. V tem primeru govorimo o zavarovanjih, kjer del naložbenega rizika prevzame tudi zavarovalnica.

Danes je mogoče naložbenim življenjskim zavarovanjem priključiti še celo vrsto dodatnih zavarovanj, kot so na primer zavarovanja kritičnih bolezni, trajnih poškodb idr. To nam še dodatno pokaže vsestransko koristnost naložbenih življenjskih zavarovanj.

1.5.3.2 *Komu so namenjena naložbena življenjska zavarovanja*

Naložbena življenjska zavarovanja so namenjena vsem ljudem, ki za svoj denar želijo dobiti več in so pri tem pripravljeni tudi sami nositi del tveganja. Danes so tovrstna zavarovanja v velikem porastu. Prednost naložbenih zavarovanj je ta, da razpršijo tveganje z vlaganjem v vzajemne sklade in na ta način omogočajo vlaganje denarja v vrednostne papirje tudi tistim ljudem, ki niso dobri poznavalci borze. Naložbena zavarovanja torej tudi poenostavljajo posredno vlaganje na kapitalske trge.

Druga pozitivna stran naložbenih življenjskih zavarovanj pa je varčevanje. V povprečju vrednost delnic raste hitreje od vrednosti bančnih obrestnih mer, kar pomeni da se nam denar bolj splača varčevati v obliki naložbenih življenjskih zavarovanj, če smo seveda ob tem pripravljeni sprejeti tudi višje tveganje, kot pa bi ga bili deležni v banki. Portfelji vzajemnih skladov so oblikovani s strani profesionalnih finančnikov, kar nam še dodatno zmanjšuje riziko borznih nihanj.

Naložbena življenjska zavarovanja so primerna tudi za ljudi, ki hkrati želijo varčevati in del svojega denarja vlagati na bolj tvegan način ter biti istočasno tudi življenjsko zavarovani. Ena glavnih prednosti naložbenih zavarovanj je torej tudi celostna ponudba.

1.5.3.3 *Upravljanje naložbenega portfelja*

Pri naložbenih zavarovanjih so zavarovalci redno in podrobno obveščeni o tem, kaj se dogaja z njihovim premoženjem. Kot že omenjeno se premija razdeli na več delov. En del premije je namenjen stroškom upravljanja, drugi del gre za plačilo zavarovalne premije, investicijski del pa se naloži v točke investicijskega sklada.

Skladi se med seboj seveda razlikujejo, zavarovalnice pa vlagajo v njih na podlagi ciljev, ki jih želijo doseči. Poznamo delniške sklade, ki veljajo za najbolj tvegane, obvezniške sklade, ki veljajo za najvarnejše in mešane sklade, ki vsebujejo navadno polovico delnic ter polovico obveznic. Zavarovalnice vlagajo tudi v indeksne sklade in sklade skladov.

Pri nekaterih produktih naložbenih zavarovanj ima zavarovalec možnost izbire vlaganja denarja med različnimi skladi, ki so v portfelju določene zavarovalnice. Zavarovalec se torej sam odloči, v katere sklade bo vlagal investicijski del premije. Pri nekaterih primerih ima zavarovalec tudi enkrat letno možnost brezplačne menjave sklada. Tovrstno ponudbo ima na primer zavarovalnica Maribor.

2 OBLIKE ŽIVLJENJSKIH IN NALOŽBENIH ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ

2.1 *Življenjsko zavarovanje za vse življenje (whole life assurance)*

To je dosmrtno zavarovanje za primer smrti, ki je namenjeno predvsem pozni srednji generaciji in upokojencem, ter tako dopolnjuje ponudbo na področju življenjskih zavarovanj (Informacije o lastniški strukturi [NKBM d.d.], 2008). Premija je lahko v enkratnem znesku ali pa redna. Premija, ki je v enkratnem znesku je navadno manjša od zavarovalne vsote, ker potem še tečejo obresti in se premija obrestuje tudi po obrestno obrestnem računu.

Redna premija pa se lahko vplačuje mesečno, četrtno, do določenega datuma, določeno število let ali pa vse življenje. Redne premije imajo nespremenjeno višino, kar pomeni, da človek v mlajših letih plačuje glede na tveganje, ki ga predstavlja za zavarovalnico previsoko zavarovalno premijo. Ko pa je človek že star pa predstavlja višje tveganje in takrat plačuje prenizko zavarovalno premijo. V povprečju pa se ta razlika izravna.

2.2 *Mešano življenjsko zavarovanje (endowment assurance)*

Ta oblika zavarovanja se izplača tako za primer smrti, kot tudi za primer doživetja. Pri nas je tovrstna oblika življenjskega zavarovanja najpogostejša. Premije se navadno plačujejo mesečno. Znesek premije je ves čas enak. Od začetka smo za zavarovalnico manj tvegani, zaradi tega je tudi vredost plačila zavarovalne premije nižja, vendar zaradi fiksnega zneska premije v prvem obdobju plačujemo preveč, v drugem obdobju pa smo za zavarovalnico bolj tvegani, kar pomeni da je vrednost zavarovalne premije višja in plačujemo premalo. Kljub temu pa v povprečju plačamo ravno dovolj (Informacije o produktih Fondpolica [KD Življenje zavarovalnica, d.d.], 2008).

2.3 *Rizično življenjsko zavarovanje (term assurance)*

V Sloveniji sicer takšne oblike zavarovanja ne ponuja veliko zavarovalnic. Ena izmed njih je zavarovalnica Triglav. To je življenjsko zavarovanje za primer smrti in je termnisko omejeno. Če v tem času zavarovanec umre, se upravičencu izplača dogovorjena vsota, drugače pa nihče ne dobi ničesar. Odkup zavarovanja v tem primeru ni možen (Naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav [Zavarovalnica Triglav, d.d.], 2008).

2.4 *Rentno življenjsko zavarovanje*

Za tiste, ki se zavarujejo rentno je značilno, da so običajno bolj zdravi in da živijo dlje časa kot ostali zavarovanci (Rejda, 1986, str. 349).

Je oblika življenjskega zavarovanja, kjer se po preteku zavarovanja vrednost zavarovanja izplačuje v obliki rente. Izplačilo zavarovanja se začne šele potem, ko je bila dosežena vrednost zavarovalne premije. Poznamo takojšnje in odložene rente. Takojšnje rente začnemo dobivati takrat, kadar vplačamo celotni znesek zavarovalne premije na začetku. Pri tem tipu življenjskega zavarovanja so bolj prisotne odložene rente. Pri odloženi renti je zavarovanje razdeljeno na dve obdobji in sicer na obdobje akumulacije rent ter na obdobje likvidacije. Takšen način zavarovanja pride prav v starosti, saj si na takšen način lahko povišamo nizke pokojninske prihodke. Z rentnim življenjskim zavarovanjem lahko varčujemo tudi za otrokovo šolnino oz. štipendijo.

2.5 Mešano naložbeno življenjsko zavarovanje

Mešano naložbeno življenjsko zavarovanje je zelo podobno klasičnemu življenjskemu zavarovanju. Bistvena razlika je v tem, da pri mešanem naložbenem življenjskem zavarovanju zavarovalnica del premije investira v izbrane (ponavadi) investicijske sklade, ostanek pa se porabi za kritje stroškov zavarovanja in za kritje zavarovalnega rizika. Odgovornost in tveganje za naložbeni del življenjskega zavarovanja pa prevzema zavarovalec sam (Naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav [Zavarovalnica Triglav, d.d.], 2008).

Poznamo tudi naložbena življenjska zavarovanja z garancijo glavnice, ki prav tako spadajo v skupino naložbenih življenjskih zavarovanj. Bistvena razlika je ta, da nam pri takšnem zavarovanju vzajemni sklad v katerega vlagamo jamči, najmanj garancijo glavnice ob izteku zavarovanja. Seveda smo kljub temu še vedno realno na zgubi zaradi inflacije.

3 PRIMERJAVA NALOŽBENIH ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ IZBRANIH ZAVAROVALNIC

3.1 Predstavitev izbranih zavarovalnic in razlogi za izbiro

V svoji diplomski nalogi sem v primerjavo vključil 5 zavarovalnic, ki delujejo na slovenskem trgu. Te zavarovalnice so Triglav, Generali, Maribor, AdriaticSlovenica in Grawe.

Za zavarovalnico Triglav sem se odločil, ker trenutno v Sloveniji zavzema največji tržni delež in je obenem tudi največja slovenska zavarovalnica. Njene korenine segajo v leto 1900, kar jo postavlja tudi na prvo mesto na lestvici najstarejših zavarovalnic. Tudi na splošno velja zavarovalnica Triglav za najbolj prepoznavno v Sloveniji. V zadnjem času je začela svoje poslovanje širiti tudi na tuje trge. Vsi te dejavniki nam povedo, da je Triglav gotovo zavarovalnica, ki je vredna vključitve v analizo.

Generali Zavarovalnica d.d. je slovenska zavarovalnica in je del mednarodne skupine Generali group. Svoje družbe ima na vseh petih kontinentih in je ena vodilnih finančno-zavarovalniških družb na svetu. V Evropi je skupina Generali uvrščena med prve tri zavarovalnice, na področju življenjskih zavarovanj pa zaseda prvo mesto. Ima že več kot 175 letno tradicijo. Ker je Generali starejša od Triglava in posluje na globalnih trgih, je upravičeno pričakovati, da so njena zavarovanja vrhunska. Zaradi tega se mi je zdelo smiselno v primerjavo vključiti tudi zavarovalnico, ki je vodilna v Evropi na področju življenjskih zavarovanj.

Zavarovalnica Maribor si je svoj položaj na Slovenskem trgu utrdila v zadnjih letih. Uspešni pretekli rezultati kažejo na kvaliteto ponudbe njenih zavarovanj. V primerjavo je gotovo zanimivo vključiti tudi podjetje, ki si z inovativnostjo svojih zavarovanj prizadeva za osvojitve večjega tržnega deleža. Zavarovalnica Maribor je gotovo eno izmed takšnih podjetij.

AdriaticSlovenica po svoji velikosti spada med večje zavarovalnice v Sloveniji. Smiselno se mi je zdelo v primerjavo vključiti vsaj dve zavarovalnici (Triglav in AdriaticSlovenica), ki imata podoben obseg poslovanja. Na poslovanje velikih družb vpliva tudi ekonomija obsega.

Grawe je del mednarodnega zavarovalniškega koncerna Grawe, ki deluje že v 10 državah srednje in vzhodne Evrope ter ima neposreden dostop do mednarodnih finančnih trgov. Svojo odličnost poudarja ravno zaradi svoje velikosti, saj na ta način lahko še bolj razprši naložbe. Ravno zaradi svoje narave posla se mi je zdelo Grawe tudi primerna za primerjavo.

3.2 Opis različnih naložbenih življenjskih zavarovanj

3.2.1 Zavarovalnica Triglav³

3.2.1.1 Naložbeno življenjsko zavarovanje

Zavarovalni paket nam omogoča življenjsko zavarovanje z zajamčeno zavarovalno vsoto za primer smrti in hkratno varčevanje z vezavo premoženja na enote investicijskih skladov. Premije plačujemo mesečno. Zavarovalec v celoti prevzame naložbeno tveganje, kar pomeni da je vrednost zavarovanja odvisna od vrednosti enote premoženja investicijskih skladov.

3.2.1.2 Enkratno naložbeno zavarovanje

Pri tej vrsti zavarovanja vplačamo premijo v enkratnem znesku. Zavarovanje združuje življenjsko zavarovanja z zajamčeno zavarovalno vsoto za primer smrti in pa hkrati tudi

³ Na spletni strani zavarovalnice Triglav d.d. (<http://www.zav-triglav.si/>) najdemo večino informacij o zgoraj obravnavanih zavarovanjih.

varčevanja v investicijskih skladih. Tudi tukaj zavarovalec v celoti prevzame naložbeno tveganje in vrednost zavarovanja je odvisna od vrednosti premoženja, ki je naloženo v investicijskih skladih.

3.2.1.3 Naložbeno zavarovanje JUNIOR

Naložbeno zavarovanje JUNIOR spada med oblike naložbenih življenjskih zavarovanja. Njegov namen je, da se otroku, ki ga določi zavarovalec v primeru doživetja, izplača zavarovalna vsota ali pa se mu začne izplačevati štipendija. Istočasno pa je otrok tudi nezgodno zavarovan (obveznost plačila premije nezgodnega zavarovanja za otroka nastopi šele po prvem letu trajanja zavarovanja). Tudi v primeru smrti zavarovane osebe v času trajanja zavarovanja je za otroka finančno poskrbljeno. Takrat zavarovalnica izplača vrednost zajamčene zavarovalne vsote za primer smrti, premije pa se prenehajo plačevati.

3.2.2 Zavarovalnica Generali⁴

3.2.2.1 Življenjsko zavarovanje Eurofond

Tudi tukaj gre za naložbeno življenjsko zavarovanje. Zavarujemo se za primer smrti v višini dogovorjene zavarovalne vsote, hkrati pa del premoženja plemenitimo tudi v investicijskih skladih. To zavarovanje je v letu 2004 revija Kapital razglasila za najboljše zavarovanje na slovenskem trgu. Tveganje pri naložbenem delu spet v celoti prevzema zavarovalec. Plačevanje premije je zelo dinamično, saj se lahko dogovorimo za mesečno, četrtno, polletno, letno ali pa enkratno vplačilo premije. Zavarovalec ima možnost izbire med 4 delniškimi skladi in skladom, ki ohranja vrednost premoženja.

3.2.2.2 Paket družina

Ta oblika se priporoča družinam s starejšimi otroki ali pa partnerjem brez otrok. Je kombinacija mešanega naložbenega življenjskega zavarovanja. Po preteku zavarovanja se lahko izplača vrednost zavarovanja v enkratnem znesku, možno pa je tudi izplačilo v obliki doživljenjske rente.

3.2.2.3 Paket otrok

Zavarovanje je namenjeno staršem majhnih otrok. Je ponovno primer varčevanja in življenjskega zavarovanja hkrati. Naložbeni del premije se plemeniti v investicijskih skladih Eurofond. Namenjeno je dodatni finančni varnosti otroka v primeru smrti ali invalidnosti zavarovane osebe. Ko zavarovanje poteče, je otrok upravičen do prejemanja štipendije.

⁴ Na spletni strani zavarovalnice Generali d.d.(<http://www.generali.si/>) najdemo večino informacije o zgoraj omenjenih zavarovanjih.

3.2.3 Zavarovalnica Maribor⁵

3.2.3.1 Prizma zavarovanje in naložba

Je mešano naložbeno življenjsko zavarovanje in je tako kot ostala naložbena življenjska zavarovanja vezano na vrednost enote premoženja investicijskih skladov. Poleg tega nudi tudi možnost dodatnega nezgodnega zavarovanja, ter možnost zavarovanja za 11 hujših bolezni. Princip razdeljevanja premije je enak, kot pri ostalih mešanih naložbenih življenjskih zavarovanjih. Naložbeni del premije lahko razdelimo med več skladov.

3.2.3.2 Prizma - Flexpension

To je primer življenjskega zavarovanja z garancijo izplačila glavnice in že doseženega donosa ne presečni dan. Zavarovalec v tem primeru ne prevzema naložbenega tveganja, ampak ga prevzema zavarovalnica. Zavarovalnica nalaga denar v sklade DWS FlexPension. Zavarovanje se sklone za primer smrti ali doživetja, poleg tega pa obstaja možnost priključitve dodatnega nezgodnega zavarovanja.

3.2.3.3 Prizma Junior – naložbeno življenjsko zavarovanje za otroke

Zavarovanje je namenjeno otrokom. Sklene ga navadno starš ali skrbnik, ki v času zavarovanja plačuje premije. Po preteku zavarovanja se začnejo otroku izplačevati mesečne rente ali pa se mu izplača vrednost zavarovanja v enkratnem znesku. V primeru smrti zavarovanca v času trajanja se otroku izplača višina zavarovalne vsote za primer smrti, premij pa ni potrebno več plačevati. Namen tega zavarovanja je torej preprečitev finančne krize v primeru smrti zavarovanca ali pa denarna pomoč v kasnejšem življenjskem obdobju.

3.2.3.4 Prizma Junior FlexPension

To zavarovanje je na las podobno zavarovanju Prizma Junior. Bistvena razlika je ta, da zavarovanje garantira izplačilo vrednosti neto vplačane glavnice in tudi vrednost že doseženega najvišjega donosa.

3.2.4 Zavarovalnica AdriaticSlovenica⁶

3.2.4.1 Vita fond - naložbeni paket

⁵ Na spletni strani zavarovalnice Maribor (<http://www.zav-mb.si/>) in v njenih reklamnih brošuricah najdemo večino informacije o zgoraj omenjenih zavarovanjih.

⁶ Na spletni strani zavarovalnice AdriaticSlovenica (<http://www.adriatic-slovenica.si/>) in v njenih reklamnih brošurah najdemo večino informacije o zgoraj omenjenih zavarovanjih.

Zavarovanje vsebuje varčevalno in zavarovalno funkcijo. V zavarovalnem delu je vključeno tudi življenjsko zavarovanje za primer smrti. Denar iz varčevalnega dela pa se nalaga v različnih vzajemnih in investicijskih skladih oziroma v naložbenih paketih, ki jih ponuja zavarovalnica. Na ta način je omogočena zavarovancu aktivna politika pri upravljanju svojega premoženja. Možno je tudi priključitev dodatnega nezgodnega zavarovanja. Tudi ta produkt je primer mešanega naložbenega življenjskega zavarovanja. Čeprav s skladi znotraj naložbenih paketov upravljajo finančni strokovnjaki KD, pa zavarovalec vseeno prevzema posredno naložbeno tveganje.

3.2.4.2 Štipendija AS

Ta produkt je kombinacija dveh zavarovanj in sicer naložbenega življenjskega zavarovanja VitaFond ter rente za določen čas. Najprej varčujemo za štipendijo preko VitaFond zavarovanja, potem pa ob izteku zavarovanja vrednost premoženja prenesemo v enkratnem znesku v rentno zavarovanje. Tako si potem zagotovimo izplačilo štipendije za dogovorjeno število let.

3.2.5 Zavarovalnica Grawe⁷

3.2.5.1 Graweapollo

Je ponovno primer naložbenega mešanega življenjskega zavarovanja. Vežano je na enote investicijskega sklada. Tudi tukaj je možna izbira med skladi, poleg tega pa je tudi fleksibilnost pri določanju zavarovalnih vsot večja.

3.2.5.2 Graweapollo plus

Je naložbeno življenjsko zavarovanje, ki nalaga premoženje v mednarodne investicijske sklade. Zavarovalec ima možnost izbire med 5 različnimi skladi. Tudi tukaj obstaja možnost priključitve cele palete dodatnih zavarovanj. Vsebinsko je Graweapollo plus enak zavarovanju Graweapollo, glavna razlika je le v tem, da Graweapollo plus ponuja širšo paleto dodatnih zavarovanj.

3.2.5.3 Graweapollo fix

Je življenjsko zavarovanje z garantiranim izplačilom glavnice in že doseženega donosa. S premoženjem v celoti upravlja zavarovalnica, saj je tudi sama prevzema naložbeno tveganje. Zavarovanje je namenjeno tveganju nenaklonjenim vlagateljem. Tudi tukaj se je možno dodatno zavarovati. Sklenemo lahko zavarovanje z enkratnim vplačilo, ali pa mesečno vplačujemo premije.

⁷ Na spletni strani zavarovalnice AdriaticSlovenica (<http://www.grawe.si/>) in reklamnih brošurah najdemo večino informacije o zgoraj omenjenih zavarovanjih.

3.2.6 Podobnosti med zavarovanji

Ugotovil sem, da bi lahko izbrana zavarovanja v grobem razdelil v 4 skupine. V prvo skupino sodijo mešana življenjska zavarovanja, v drugi skupini so mešana življenjska zavarovanja z garancijo glavnice, v tretjo skupino spadajo zavarovanja, ki so sestavljena iz kombinacije naložbenega življenjskega zavarovanja in rentnega zavarovanja, v četrto skupino pa sem uvrstil samo Enkratno naložbeno zavarovanje zavarovalnice Triglav.

- a) Čeprav je danes na trgu zavarovalništva poplava različnih produktov, pa so si nekateri med seboj precej podobni, oziroma delujejo po istem principu, kar pomeni da se med seboj bistveno ne razlikujejo. Naložbeno življenjsko zavarovanje (Triglav), Paket družina (Triglav), Naložbeno zavarovanje Eurofond (Generali), Prizma zavarovanje in naložba (Maribor), Vita fond naložbeni paket (AdriaticSlovenica) in Graweapollo ter Graweapollo plus so naložbena življenjska zavarovanja, pri katerih se premije vplačujejo navadno mesečno, pri nekateri zavarovanjih pa je možna tudi drugačna dinamika plačevanja premij. Ta zavarovanja so naložbeno življenjsko zavarovanje (Triglav), Paket družina (Triglav), zavarovanje Eurofond ter Prizma zavarovanje in naložba (Maribor). Pri vseh produktih se naložbeni del premije plemeniti v izbranih skladih, s tem pa zavarovalec v celoti prevzema naložbeno tveganje. Vsem zavarovanjem se da tudi priključiti dodatna zavarovanja, vendar ima največjo izbiro dodatnih zavarovanj Naložbeno življenjsko zavarovanje Triglav. Prav tako je vrednost zavarovanja ob izteku odvisna od vrednosti enot v izbranih skladih. Glede naložbenega portfelja se možnost izbire skladov med posameznimi zavarovanji precej razlikuje, vendar bo več o tem razloženo v nadaljevanju.
- b) Prizma Flexpension, Prizma Junior Flexpension (Maribor) in Graweapollo fix delujejo tudi po zelo sorodnem konceptu. Vsa zavarovanja vlagajo premoženje v sredstva investicijskih skladov, kjer imajo zavarovalci zajamčeno izplačilo glavnice in tudi že doseženega donosa na presečni dan. Tukaj zavarovalci s svojim premoženjem ne upravljajo aktivno, ampak to skrb prepustijo zavarovalnici oziroma upravljalcem. Upravitelj premoženja zavarovalnice Maribor je nemška družba DWS Investments (skupina Deutsche Bank), upravitelj zavarovalnice Grawe pa je Security KAG, ki je hčerinska družba koncerna Grawe. To pomeni, da koncern Grawe sam upravlja s svojimi skladi za razliko od zavarovalnice Maribor. Premije se vplačujejo mesečno ali pa v enkratnem znesku. Pri Prizma Junior Flexpension so možna le mesečna vplačila, saj je tudi zavarovanje namenjeno varčevanju za štipendijo, pri ostalih dveh pa so možna mesečna, četrletna, polletna, letna ali pa kar plačila premije v enkratnem znesku.
- c) Paket otrok, Naložbeno zavarovanje Junior, Prizma Junior, Prizma Junior Flexpension in Štipendija AS so kombinacije naložbenega življenjskega zavarovanja in rentnega

zavarovanja. Sem bi lahko prištel tudi zavarovanje Paket družina (Triglav) v primeru, da bi se odločila za rentno izplačevanje zavarovalne vsote po preteku zavarovanja. Njihov namen je varčevanje za otrokovo štipendijo oziroma zavarovanje, ki omogoča finančno pomoč otroku v primeru smrti staršev oziroma skrbnikov. V tem primeru je zavarovanec skrbnik, upravičenec do zavarovalne vsote v primeru zavarovalnega primera pa otrok. Najprej vplačujemo premije na isti način kot pri naložbenih življenjskih zavarovanjih. Po preteku zavarovanja pa se začnejo otroku izplačevati rente, ki mu navadno služijo kot štipendija. Nekatera zavarovanja imajo možnost izbire med enkratnim izplačilom vrednosti zavarovanja in rentnim izplačevanjem. V primeru enkratnega izplačila rente ob doživetju ne moremo govoriti o kombinaciji naložbenega in rentnega zavarovanja. To možnost nam dopuščajo Štipendija AS, Prizma Junior, Prizma Junior Flexpension, Paket družina in Naložbeno zavarovanje Junior. Pri Paketu otrok pa po preteku začnemo prejemati rente. Za zavarovanje Prizma Junior Flexpension je značilno, da nudi garancijo vplačane glavnice in že doseženega donosa. To zavarovanje je torej edino zavarovanje z garancijo med štipendijskimi zavarovanji. Tukaj bi rad izpostavil inovativnost, ki jo ima zavarovalnica Maribor.

- d) Enkratno naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav je primer zavarovanja, kjer je možnost vplačila premije samo v enkratnem znesku. Pri ostalih zavarovanjih pa je ponekod možno vplačati premijo v enkratnem znesku (Grawe, Prizma) ali pa premije vplačevati mesečno. Naložbena življenjska zavarovanja, kjer je možno vplačati premijo v enkratnem znesku so vsebinsko enaka enkratnemu naložbenemu življenjskemu zavarovanju. Nekatera mešana naložbena življenjska zavarovanja imajo tudi možnost vplačila naknadnih premij.

3.3 Pristopna starost zavarovanca, doba sklenitve zavarovanja, minimalna mesečna premija, višina zavarovalne vsote

Smiselno se mi je zdelo narediti primerjavo med zavarovanji za osnovne zavarovalne pogoje. Med te pogoje štejemo pristopno starost zavarovanca, dobo sklenitve zavarovanja, minimalno mesečno premijo in višino zavarovalne vsote. Zaradi večje preglednosti in enostavnejše primerjave so podatki zbrani v tabeli, ki se nahaja med prilogami. Za natančnejši prikaz podatkov glej Prilogo 1.

3.3.1 Zavarovalnica Triglav

Za vsa tri zavarovanja je pristopna starost zavarovanca od 14 do 65 let. Doba sklenitve zavarovanja je za naložbeno in enkratno naložbeno zavarovanje od 10 so 25 let, minimalna

mesečna premija pa 30€. Za naložbeno zavarovanje Junior pa je doba od 5 do 25 let in premija 35 €. Višina zavarovalne vsote je odvisna od dogovora.

3.3.2 Zavarovalnica Generali

Pri vseh treh zavarovanjih je pristopna starost zavarovanca med 14 in 65 let, doba sklenitve pa od 5 do 25 let. Minimalna mesečna premija za paket otrok in paket družina je 50€, za zavarovanje Eurofond pa 30€. Vrednost zavarovalne vsote pa se giblje med 50% in 200% vrednosti predvidene vsote vplačil. Odvisna pa je seveda od starosti zavarovanca, višine premije in dobe sklenitve zavarovanja.

3.3.3 Zavarovalnica Maribor

Za vsa zavarovanja je pristopna starost zavarovanca od 14 do 70 let. Za Prizmo zavarovanje in naložba ter Prizmo Junior je minimalna zavarovalna doba med 5 in 25 let, pri Prizma - Flexpension in Prizma Flexpension Junior pa je med 6 in 25 let. Minimalna mesečna premija je za zavarovanja Junior 20€, za ostala zavarovanja pa 30€. Minimalna zavarovalna vsota pa znaša povsod 2000€.

3.3.4 Zavarovalnica AdriaticSlovenica

Pristopna starost zavarovanca za VitaFond naložbeni paket znaša od 14 do 70 let, za Štipendijo AS pa od 14 do 65 let. Doba sklenitve zavarovanja je pri obeh med 5 in 30 let. Minimalna mesečna premija za VitaFond znaša 50€, za štipendijo AS pa 30€. Najvišja zavarovalna vsota pa se lahko sklene v vrednosti 60% vplačane premije.

3.3.5 Zavarovalnica Grawe

Pri vseh zavarovanjih Apollo je pristopna starost zavarovanca med 18 in 65 let, doba sklenitve zavarovanja pa je od 10 do 45 let. Pri Graweapollu je minimalna mesečna premija 25€, pri Graweapollu plus 30€ in pri Graweapollu fix 50€. Pri Graweapollu fix z enkratnim vplačilom pa mesečne premije seveda ni. Zavarovalna vsota je odvisna od višine mesečne premije, števila let zavarovanja in starosti zavarovanca. Pri Graweapollu plus in pri Graweapollu fix se višina zavarovalne vsote torej giblje med 5% in 200% vrednosti vplačanih premij. Pri Graweapollu fix pa je vrednost zavarovalne vsote med 5% in 100%. Pri enkratnem vplačilu pa je zavarovalna vsota enaka 100% vplačila.

3.4 Naložbeni portfelj, menjava skladov, možnost izrednih vplačil, možnost predujma in možnost odkupa po zavarovalnicah

Zagotovo je smiselno primerjati tudi razlike, ki nastopijo med zavarovanji v naložbenem portfelju, pri možnosti menjave skladov, možnosti izrednih vplačil in možnosti predujma ter pri možnosti odkupa po zavarovalnicah. Za več informacij glej Prilogo 2.

3.4.1 Zavarovalnica Triglav

3.4.1.1 Naložbeni portfelj

Zavarovalnica Triglav nudi od vseh zavarovalnic največjo izbiro investicijskih skladov. Zavarovanci imajo pri sklenitvi naložbenega življenjskega zavarovanja torej možnost izbire med številnimi skladi. V svoji ponudbi ima več kot 25 skladov. Upravitelji teh skladov so Triglav DZU, Abančna DZU in Probanka upravljanje. Triglav ponuja tudi 2 posebna sklada in sicer sklad z zajamčenim donosom TZD1, ki ga upravlja sama, ter sklad Triglav steber G80, ki je sklad skladov. Triglav steber G80 vlaga večino v delniške sklade po vsem svetu. Premoženje je razpršeno sektorsko in regionalno. Sredstva so v skladu G80 razdeljena ves čas v 4 različne sklade. Vsake 6 mesecev se naredi nov izbor 4 skladov, za katere se pričakuje navišja donosnost. Commerzbank tudi jamči, da VEP sklada v vsakem trenutku znaša vsaj 80% najvišje VEP ki je bila dosežena v zadnjih 12 mesecih. Vsi upravitelji skladov so slovenske družbe, razen upravitelji skladov, ki sestavljajo sklad Triglav svet G80.

3.4.1.2 Menjava skladov, možnost izrednih vplačil, možnost predujma, možnost odkupa

Od vseh je najbolj fleksibilno z vidika zavarovanca naložbeno življenjsko zavarovanje, saj omogoča poleg prenosa premoženja med skladi tudi možnost izrednih vplačil ob soglasju zavarovalnice in pa možnost izplačila predujma ter odkupa pod poslovnimi pogoji zavarovalnice. Pri vseh zavarovanjih je možna brezplačna menjava skladov po preteku dveh let, če so tudi vse dotedanje premije že plačane. Določitev razporejanja premije med skladi pa se določi že na začetku sklenitve zavarovanja. Izredno vplačilo in predujem sta možna samo pri naložbenem življenjskem zavarovanju, višina vplačila pa ni posebej določena. Predujem se lahko vzame šele po preteku dveh let zavarovanja in sicer največ v višini 80% vrednosti sredstev na naložbenem računu zavarovanca. Odkup naložbenega zavarovanja je možen po dveh letih ob upoštevanju splošnih poslovnih pogojev, ki so objavljeni na pletni strani zavarovalnice. Odkup enkratnega naložbenega zavarovanja je mogoč že po enem letu, zavarovanje Junior pa se lahko odkupi že po pol leta. V primeru, da se je odkup zavarovanja izvršil pred obdobjem 10 let, je potrebno plačati tudi 6,5% davek od prometa zavarovalnih poslov.

3.4.2 Zavarovalnica Generali

3.4.2.1 *Naložbeni portfelj*

Generali nam ponuja v svojem portfelju 4 delniške sklade in en sklad, ki ohranja vrednost premoženja. Prvi sklad je 3 Banken Global Stock-Mix. To je delniški sklad, ki ga upravlja nemška družba Deutsche Asset Management. Upravljalca ima aktivno naložbeno politiko in premoženje razprši med 50-60 delnic mednarodnih koncernov, ki jih odlikuje velika kapitalizacija. Drugi sklad je Generali EURO Stock-Selection T. Upravljalca je družba ComInvest, ki je tudi hčerinska družba Commerzbank. Premoženje nalaga predvsem v »Blue Chip« podjetja s sedežem v članicah Evropske Monetarne Unije. Tretji je globalni delniški Vzajemni sklad DWS Invest BRIC Plus LC. Upravitelj je nemška upravljalska družba DWS Investmens in sredstva nalaga predvsem v države, ki imajo visok gospodarski potencial na primer Brazilija, Rusija, Indija, Kitajska. Na ta način je dosežena regionalna ter sektorska razpršenost sklada. Četrti je vzajemni sklad Publikum Balkan. Upravljalca je PDU družba za upravljanje d.d. in deluje v okviru skupine Publikum. Sklad vlaga na področje nekdanje Jugoslavije, Bolgarije, Romunije, Grčije in Turčije. Zavarovanec lahko hkrati vlaga v največ tri sklade.

3.4.2.2 *Menjava skladov, možnost izrednih vplačil, možnost predujma, možnost odkupa*

Naložbena življenjska zavarovanja zavarovalnice Generali so zelo fleksibilne narave, saj je pri vseh možna izvedba zgoraj naštetih opcij. Med trajanjem zavarovanja je možno spremeniti naložbeno strategijo in prenesti premoženje med skladi. Možno je prenesti sredstva tudi v nove sklade. Menjava skladov se lahko opravi prvič po enem letu, sklade pa se lahko menja brezplačno enkrat letno. Če želimo znotraj enega leta sklade zamenjati večkrat, je za vsako menjavo potrebno plačati 1,5% stanja na zavarovalnem računu. Prav tako lahko vplačamo izredne premije. Predujem lahko dobimo v višini 80% sredstev premoženja, pri čemer preostanek vrednosti na računu ne sme biti nižji od 400€. Zavarovalec lahko zavarovanje odkupi po dveh letih ali kasneje, potem pa je odkupna vrednost enaka vrednosti premoženja, ki je zmanjšano za izstopne stroške in morebitne dajatve (če je bila oseba zavarovana manj kakor 10 let, plača 6,5% davek od prometa zavarovalnih poslov). Če pa zavarovanje prekinemo prej kakor po dveh letih, pa izplačila ne dobimo.

3.4.3 Zavarovalnica Maribor

3.4.3.1 *Naložbeni portfelj*

Zavarovalnica nam ponuja številne sklade, v katere lahko vlagamo svoje premoženje. Na voljo imamo možnost izbire med 7 delniškimi, 3 mešanimi in 2 posebnima skladoma. Upravljalci skladov pa so družbe Ilirika d.d., KBM Infond družba za upravljanje d.o.o., PDU družba za upravljanje d.d. in nemška družba DWS Investments. Pri sklenitvi Prizma zavarovanja in naložbe ter Prizma Junior ima zavarovalec možnost izbire med delniškimi in

mešanimi investicijskimi skladi. Zavarovanji Prizma Flexpension in Prizma Junior Flexpension pa investirata sredstva v sklad skladov DWS Flex pension. DWS Flex pension ima v svojem portfelju 8 delniških in 5 obvezniških skladov. V teh skladih so delnice svetovno znanih podjetij, kot je npr. Bayer, Adidas, Siemens itd.

3.4.3.2 Menjava skladov, možnost izrednih vplačil, možnost predujma, možnost odkupa

Pri Mariboru je menjava skladov možna po 2 letih. Pri Flexpension menjava seveda ni možna, ker gre za sklad, ki jamči za dosežene donose. Dodatne premije je možno vplačati pri vseh produktih. Predujem se lahko vzame po 3 letih in sicer največ v vrednosti 80% vplačanih premij, pri pogoju, da so bile vplačane že vsaj 3 letne premije. Pri izplačilu predujma se le ta dodatno zmanjša za stroške odobritve predujma, ki znašajo 1% vplačanega zneska. Če je zavarovalna doba dolga do 15 let, se lahko zavarovanje odkupi po 2 letih. V primeru, da je zavarovalna doba daljša od 15 let, pa je odkup zavarovanja možen po treh letih.

3.4.4 Zavarovalnica AdriaticSlovenica

3.4.4.1 Naložbeni portfelj

Z vsemi skladi, ki jih ponuja zavarovalnica AdriaticSlovenica upravlja družba KD Skladi. Zavarovalec ima ob sklenitvi naložbenega življenjskega zavarovanja Vita fond - naložbeni paket možnost, da bo nalagal svoja sredstva v enega izmed treh naložbenih paketov. Odloča se lahko med dinamičnim (pričakovana donosnost med 11% in 12%), uravnoveženim (pričakovana donosnost med 8% in 9%) ali konzervativnim naložbenim paketom (pričakovana donosnost med 6% in 7%). Vsak paket je sestavljen iz vzajemnih skladov. V dinamičnem paketu prevladujejo delniški skladi, v konzervativnem pa obvezniški. Pri tej obliki zavarovanja zavarovalec ne more izbirati med posameznimi skladi, ampak izbira lahko le med naložbenimi paketi, z razporejanjem sredstev po skladih pa se ukvarjajo finančni strokovnjaki. Ista naložbena politika velja za zavarovanje Štipendija AS, saj je le to sestavljeno iz zavarovanja Vitafond naložbenega zavarovanja in rente za določen čas.

3.4.4.2 Menjava skladov, možnost izrednih vplačil, možnost predujma, možnost odkupa

AdriaticSlovenica dopušča možnost številnih sprememb in dopolni k Vita fond - naložbenemu paketu in Štipendiji AS. Pri obeh zavarovanjih je možna menjava med naložbenimi paketi, mogoče je vplačilo dodatne premijo v enkratnem znesku, lahko se nam izplača predujem ali pa zavarovanje enostavno odkupimo po odkupni vrednosti.

3.4.5 Zavarovalnica Grawe

3.4.5.1 *Naložbeni portfelj*

Grawe ima v svoji ponudbi naložbenih življenjskih zavarovanj 5 različnih skladov. Z njimi upravlja družba za upravljanje Security KAG, ki je hčerinska družba GRAWE koncerna. Skladi se med seboj razlikujejo glede na stopnjo tveganja in donosnosti.

3.4.5.2 *Menjava skladov, možnost izrednih vplačil, možnost predujma, možnost odkupa*

Menjava skladov je možna brezplačno trikrat letno. Če stranka želi večkrat letno menjati sklade, mora ob vsaki nadaljni menjavi plačati 10€. Sklade pa je možno menjati samo pri Graweapollu in Graweapollu plus. Tudi izredno vplačilo je možno samo pri Graweapollu in Graweapollu plus, vendar pa vrednost vplačila ne sme biti nižja od 500€. Predujem pa ni možen pri nobenemu od ponujenih zavarovanj. Odkup zavarovanj pa je za vsa zavarovanja možen po preteku treh let.

3.4.6 Primerjava naložbenih portfeljev

3.4.6.1 *Menjava skladov, možnost rednih vplačil, možnost predujma, možnost odkupa*

Kar se tiče menjave skladov, ima najbolj proste roke pri tem zavarovalec pri zavarovalnici Grawe, saj lahko svoja sredstva razporeja med skladi brezplačno kar trikrat letno. Pri ostalih zavarovalnicah pa je menjava med skladi možna šele po preteku enega oziroma dveh let, poleg tega pa nikjer ni možno brezplačno menjati sklade več kot enkrat letno. Tudi izredna vplačila so možna pri vseh zavarovalnicah, vendar je zavarovalnica Grawe edina, ki ima opredeljeno najnižjo minimalno vsoto enkratnega vplačila, ki znaša 500€. Tudi predujem ponujajo vse zavarovalnice, razen Grawe. Zanimivo je to, da je tudi najvišja možnost predujma enaka za vse zavarovalnice in znaša 80% vrednosti sredstev na naložbenem računu. Pri vseh ostalih zavarovalnicah je možno odkupiti zavarovanje po enem oziroma dveh letih, edino pri Grawe je ta doba dolga 3 leta.

3.4.6.2 *Raznolikost portfelja*

Glede na portfelj ima najbolj pestro ponudbo zavarovalnica Triglav, saj lahko vlagamo premoženje preko skladov na vse konce sveta. Ponuja nam pester panožni in regionalni izbor skladov. Zavarovalnica Triglav ima tudi nekaj skladov s katerimi upravlja sama, z ostalimi skladi pa upravljajo slovenske upravljalske družbe (Abančna skupina DZU in Probanka upravljanje). Izjema je le sklad Triglav steber G80, ki ga upravljajo tuje družbe.

Drugo največje število skladov pa ponuja zavarovalnica Maribor. V svojem portfelju ima veliko število skladov različnih upravljalcev, kar seveda zmanjšuje tveganje. Tudi zavarovalnica Maribor upravlja del sredstev v skladih družbe KBM Infond, ki je v 100% lasti NKBM (Nova kreditna banka Maribor). NKBM pa ima v lasti skoraj 49,96% delnic

zavarovalnice Maribor, kar pomeni, da sta KBM Infond in zavarovalnica Maribor lastniško povezana. Poleg tega pa sta obe družbi tudi članici skupine NKBM . Od vseh skladov je tuji sklad samo DWS Flexpension. Čeprav nudi možnost vlaganja v manjše število skladov, kot zavarovalnica Triglav, nam vseeno ponuja možnost dobre razpršitve premoženja..

Grawe je edina zavarovalnica, ki ponuja možnost vlaganja izključno samo v sklade, s katerimi tudi sama upravlja, oziroma z njimi upravlja družba za upravljanje, ki je v lasti koncerna Grawe. Čeprav imamo možnost izbire med 5 skladi, pa lahko naše premoženje vlagamo tudi v mednarodne sklade. Poleg Grawe pa ponuja možnost vlaganja samo v sklade enega upravljalca še zavarovalnica AdriaticSlovenica. AdriaticSlovenica je v 100% lasti družbe KD Holding, upravljalec njenih skladov pa je družba KD Skladi, ki je tudi v lasti KD Holdinga.

Generali je družba, ki ponuja možnost vlaganja v 5 skladov. Vsi skladi razen sklada Publikum Balkan so skladi tujih upravljalcev. Generali nam torej podobno kot Grawe ponuja široko možnost vlaganja na tuje trge, vendar s skladi, ki nam jih ponuja Generali upravljajo zunanji upravljalci skladov, medtem ko s skladi zavarovalnice Grawe upravlja koncern Grawe.

3.5 Možnost priključitve dodatnih zavarovanj

Za več informacij o možnosti priključitve dodatnih zavarovanj glej Prilogo 3.

3.5.1 Triglav

Pri zavarovanjih zavarovalnice Triglav je možno skleniti dodatna zavarovanja samo pri Naložbenem življenjskem zavarovanju. Pri enkratnem naložbenem življenjskem zavarovanju to ni mogoče, naložbeno zavarovanje Junior pa že vključuje komponento nezgodnega zavarovanja. Triglav ponuja torej možnost sklenitve 4 dodatnih zavarovanj in sicer zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco, nezgodno zavarovanje, zavarovanje kritičnih bolezni in vzajemno zavarovanje. **Dodatno zdravstveno zavarovanje** krije stroške nujnega zdravljenja in stroške prevoza zaradi bolezni ali nezgod, ki se pripetijo v tujini. V okviru dogovorjene zavarovalne vsote nudi še asistenco, ki jo zagotavlja njihov poslovni partner Mercur Assistance. **Nezgodno zavarovanje** krije nevarnost nezgodne smrti, trajne invalidnosti in bolnišnični dan. V primeru nezgodne smrti se upravičencu izplača zavarovalna vsota za primer smrti tako iz naložbenega življenjskega in tudi iz dodatnega nezgodnega zavarovanja. **Zavarovanje kritičnih bolezni** krije le prvi pojav ene izmed bolezni, ki so navedene v zavarovalnih pogojih. Izbiramo lahko med dvema različicama zavarovanja zavarovanja, ki se razlikujeta po obračunih premij in zavarovalnih vsotah. Zelo zanimiv produkt je gotovo tudi možnost dodatne sklenitve vzajemnega naložbenega življenjskega zavarovanja, saj to pomeni da sta z isto pogodbo zavarovani dve osebi, največkrat sta to zakonca.

3.5.2 Generali

Od Generalijevih zavarovanj nam ponuja možnost sklenitve dodatnega zavarovanja samo zavarovanje Eurofond. Zavarujemo se lahko za primer nezgodne smrti, temu zavarovanju pa lahko še dodatno priključimo zavarovanje nezgodne smrti v prometni nesreči. V primeru izbora zavarovanja nezgodne smrti znaša lahko zavarovalna vsota med 50% in 300% vrednosti zneskov vplačanih premij. Če pa sklenemo obe zavarovanji, pa je lahko najvišja zavarovalna vsota tudi 400% vrednosti vplačanih premij.

3.5.3 Maribor

Vsem naložbenim zavarovanjem Prizma, razen zavarovanju Prizma Junior Flexpension, se da priključiti dodatno zavarovanje 11 kritičnih bolezni. Pri Prizma Junior Flexpension se da priključiti še dodatno nezgodno zavarovanje za zavarovanca in upravičenca (otroka), poleg tega pa lahko priključimo dodatno nezgodno zavarovanje tudi pri Prizma Flexpension ter Prizma zavarovanje in naložba . Drugih oblik dodatnih zavarovanj pa zavarovalnica Maribor ne ponuja.

3.5.4 AdriaticSlovenica

Možno se je dodatno nezgodno zavarovati pri Vita fond naložbenem paketu. Pri Vita fond se imamo možnost zavarovati tudi za primer kritičnih bolezni.

3.5.5 Grawe

Graweapollofix nam ponuja možnost zavarovanja s kar petimi različnimi dodatnimi zavarovanji in sicer zavarovanje za primer nezgodne smrti, nezgodne smrti v prometni nesreči, primer hujših bolezni, trajne invalidnosti in delovne nezmožnosti. Posebnost je zavarovanje delovne nezmožnosti, saj tovrstno zavarovanje ponujajo samo oni. Tudi polica Graweapollu plus nam ponuja možnost vseh dodatnih zavarovanj, razen zavarovanje delovne nezmožnosti. Pri Graweapollu pa se lahko zavarujemo samo za nezgodno smrt ali pa trajno invalidnost.

3.5.6 Primerjava ponudb dodatnih zavarovanj

Ponudba dodatnih zavarovanj je zelo pestra. Pri zavarovalnici Triglav imamo možnost sklenitve največjega števila dodatnih zavarovanj. Posebnost je tudi možnost sklenitve vzajemnega zavarovanja. Poleg tega se lahko zavarujemo pred nastankom kar 13 kritičnih bolezni. Naslednja zavarovalnica, ki ponuja največje število dodatnih zavarovanj je Grawe. Omogoča nam tudi zavarovanje za primer delovne nezmožnosti, česar pa Triglav ne ponuja.

Ostala zavarovanja ne ponujajo tako široke palete dodatnih zavarovanj, kljub temu pa je vsem zavarovalnicam skupno to, da se je možno dodatno zavarovati za primer nezgodne smrti. Pri nekateri zavarovalnicah se temu zavarovanju lahko priključi še zavarovaje za primer nezgodne smrti v prometni nesreči. Pri vseh zavarovalnicah razen pri Generali lahko pri nekaterih naložbenih zavarovanjih sklenemo dodatno zavarovanje za primer kritični bolezni. Generalno gledano pa je zavarovalnica Triglav tista, ki nam ponuja največjo izbiro dodatnih zavarovanj.

3.6 Primerjava informativnih izračunov zavarovalnic

Informativni izračuni so narejeni za osebo moškega spola, staro 22 let, ki je nakadilec. Mesečna premija znaša 50€, zavarovalna doba je 25 let, pogodbeni vsota je 15.000€, zavarovalna vsota pa znaša pri vseh 30.000€ razen pri AdriaticSlovenici, kjer znaša 22.500€. Povprečna letna donosnost znaša 8%. Vsi izračuni so narejeni za osnovno naložbeno zavarovanje, brez sklenitve dodatnih zavarovanj. Od izračunov bi imelo najvišjo vrednost zavarovanje Eurofond (Generali), sledi pa mu Graweapollo. Kljub temu pa na podlagi teh ugotovitev ne moremo trditi, da je zavarovanje Eurofond najboljše za vse, saj imajo zavarovanci različne potrebe in namene s katerimi se zavarujejo. Vseeno pa nam informativni izračuni pokažejo, da ima zavarovalnica Generali z vidika zavarovancev najučinkovitejšo upravljalno politiko (ekonomije obsega), saj ob enakih zavarovalnih pogojih in ob enaki donosnosti, zavarovanci pri njej po preteku zavarovanja dobijo največ.

Tabela 4: Primerjava informativnih izračunov naložbenih življenjskih zavarovanj

	Triglav-nal. Zav.	Maribor – Prizma inv. skladi	AdriaticSlov. nal. paketi	Grawe - Graweapollo	Generali - Eurofond
Mesečna premija	50 €	50 €	50 €	50 €	50 €
Zavarovalna doba	25 let	25 let	25 let	25 let	25 let
Zav. vsota za smrt	30.000 €	30.000 €	22.500 €	30.000 €	30.000 €
Pogodbena vsota	15.000 €	15.000 €	15.000 €	15.000 €	15.000 €
Kadilec/ka	ne	ne	ne	ne	ne
Povprečna letna donosnost	8%	8%	8%	8%	8%
Vrednost police po preteku	36.032 €	33.706 €	35.956 €	38.009 €	40.201 €

Vir: Naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav [Zavarovalnica Triglav, d.d.], 2008 ; Življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade EUROFOND [zavarovalnica Generali, d.d.], 2008 ; Kozma, 2008 ; Graweapollo, Graweapollo plus, Graweapollo fix [zavarovalnica Grawe], 2008 ; Frumen, 2008 ; Vita fond naložbeni paket [zavarovalnica AdriaticSlovenica, d.d.], 2008 ; Gregorc, 2008 ; ZM Življenje [zavarovalnica Maribor, d.d.], 2008 ; Merc, 2008

4 NALOŽBENA ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA V SLOVENIJI

Prvi ponudnik naložbenih življenjskih zavarovanj v Sloveniji je bila Slovenica s produktom Fondpolica. Premoženje je vlagala v vzajemne sklade takratne Kmečke družbe. Kmalu ji je sledila zavarovalnica Triglav, ki je septembra leta 2002 začela prodajati Naložbeno življenjsko zavarovanje. Zaradi pozitivnega odziva zavarovalcev na trgu, se je kmalu začel velik porast naložbenih življenjskih zavarovanj, s tem pa je začela rasti tudi njihova pomembnost.

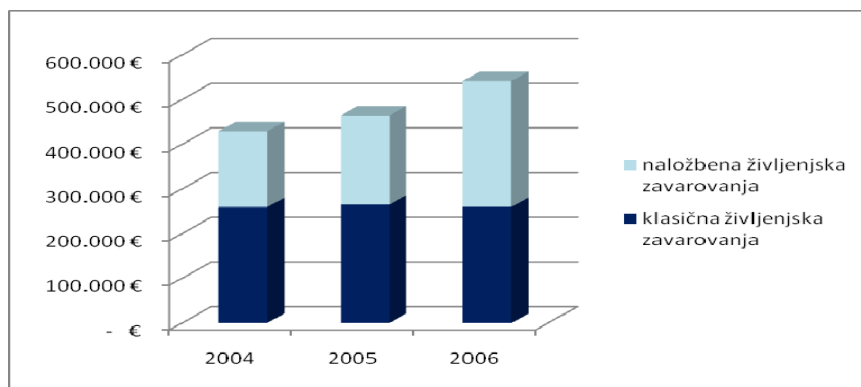
Tabela 5: Porast naložbenih življenjskih zavarovanj na slovenskem trgu

	2004		2005		2006	
	št. polic	vred. premij v 1000€	št. polic	vred. premij v 1000€	št. polic	vred. premij v 1000€
A: Vse oblike življenjskih zavarovanj, razen naložbenih	657.637	259.264 €	648.214	264.981 €	641.541	259.977 €
B: Naložbena življenjska zavarovanja	354.522	169.749 €	411.111	199.408 €	486.571	281.758 €
C: Total	1.012.159	429.013 €	1.059.325	464.389 €	1.128.112	541.735 €
Indeks B/C	35,03%	39,57%	38,81%	42,94%	43,13%	52,01%

Vir: Slovensko zavarovalno združenje, Statistični zavarovalniški bilten 2005, 2006, 2007 – zbir vseh zavarovalnic, obrazec ST 19, na 31.12.2004, 31.12.2005, 31.12.2006

Iz zgornjih podatkov vidimo, da se število sklenjenih zavarovalnih polic in vrednost premij sklenjenih zavarovanj povečuje. Kljub temu pa število polic klasičnih življenjskih zavarovanj upada, narašča pa število polic naložbenih življenjskih zavarovanj. Vrednost premij naložbenih zavarovanj se iz leta v leto povečuje, vrednost premij klasičnih zavarovanj pa niha. Iz razpredelnice jasno vidimo, da so naložbena življenjska zavarovanja v velikem porastu. Izračunani indeks nam pove, kolikšen delež vseh življenjskih zavarovanj predstavljajo naložbena življenjska zavarovanja. Tudi tukaj vidimo, da se razmerje vsako leto spreminja v korist naložbenih zavarovanj.

Slika 1: Porast naložbenih življenjskih zavarovanj

Vir: Slovensko zavarovalno združenje, Statistični zavarovalniški bilten 2005, 2006, 2007 – zbir vseh zavarovalnic, obrazec ST 19, na 31.12.2004, 31.12.2005, 31.12.2006

Na splošno se je v vseh razvitih državah uveljavil pozitiven trend rasti naložbenih življenjskih zavarovanj, kar pomeni, da naložbena življenjska zavarovanja izpodrivajo klasična. Strokovnjaki ocenjujejo, da se bo čez čas to razmerje ustalilo in da klasična življenjska zavarovanja vseeno ne bodo povsem izpodrinjena. Zaradi nizkih bančnih obrestnih mer so tudi ljudje začeli varčevati v oblikah kot so vrednostni papirji.

Kljub porastu naložbenih zavarovanj pa je slovenski zavarovalniški in tudi finančni trg v primerjavi z najrazvitejšimi zahodnoevropskimi državami še vedno relativno slabo razvit, kar pomeni, da imajo zavarovalnice še veliko manevrskega prostora za prodajo in razvoj novih oblik naložbenih zavarovanj. V Švici imajo ljudje v povprečju sklenjeni več kakor dve zavarovalni polici na osebo. Z vstopom Slovenije v EU se je s prihodom tujih zavarovalnic začela povečevati tudi konkurenca. Danes zavarovalnice, ki ne ponujajo produktov naložbenih življenjskih zavarovanj, ne morejo več uspešno poslovati (Poročilo o razvoju 2005, 2005).

SKLEP

Moji hipotezi sta bili, da so si produkti naložbenih življenjskih zavarovanj različnih zavarovalnic med seboj precej podobni in da se pomembnost naložbenih življenjskih zavarovanj v Sloveniji povečuje.

Ko sem primerjal splošne zavarovalne pogoje sem ugotovil, da so zahteve pri vseh zavarovalnicah precej podobne, saj pri nobeni od zavarovalnic ni prihajalo do bistvenih razlik. Primerjava pogojev, ki so povezani z vlaganjem sredstev pa je bila malenkostno bolj raznolika, vendar vseeno pretiranih odstopanj ni bilo. Do največjega neskladja je prišlo pri primerjavi časa, ki je potreben da lahko prenesemo sredstva med skladi in pa pri možnostih odkupa zavarovanja. Kljub temu pa te razlike nimajo bistvenjšega pomena. Zavarovalnice velikokrat pri opisu zavarovanj poskušajo svoj produkt diferencirati na različne načine, vendar po podrobnejšem pregledu njihove ponudbe ugotovimo, da se njihova naložbena zavarovanja ne razlikujejo bistveno od ostalih tovrstnih zavarovanj na trgu.

Pri primerjanju možnosti priključitve dodatnih zavarovanj naložbenemu življenjskemu zavarovanju, pa so bile razlike opaznejše v smislu pestrosti ponudbe. Nakatere zavarovalnice ponujajo možnost priključitve bistveno večjega števila zavarovanj kakor druge, vendar pa to še vedno ne spremeni temeljnega koncepta, saj je naložbena politika enaka.

Iz analize podatkov, ki jih objavlja Slovensko zavarovalno združenje v Statističnem zavarovalniškem biltenu sem prišel do ugotovitev, da se število naložbenih življenjskih zavarovanj povečuje, število klasičnih življenjskih zavarovanj pa vpada. Naložbena življenjska zavarovanja so v določeni meri začela izpodrivati klasična, saj nudijo ljudem v primeru smrti enako višino zavarovalne vsote, kljub temu da ljudje sami prevzamejo del tveganja, saj jim to omogoča da dosežejo višjo vrednost zavarovanja ob doživetju.

Slovenski trg zavarovalništva sledi trendom razvitejših zavarovalniških trgov zahodne Evrope. Ljudje so se začeli bolj zanimati za načine varčevanja v vzajemnih skladih in vrednostnih papirjih, saj jim to na daljši rok prinaša višjo obrestno mero na vložena sredstva v primerjavi z bančnimi depoziti. Ravno naložbena zavarovanja pa so tista, ki omogočajo ljudem, da lahko za svoj denar dobijo več (seveda ob večjem tveganju) in se preko vzajemnih skladov vključijo na trg vrednostnih papirjev in so hkrati tudi zavarovani za določen znesek.

V diplomski nalogi sem torej preučil razmere na trgu in s tem prišel do ugotovitev, ki potrjujejo pravilnosti mojih hipotez. Število sklenjenih polic se povečuje, prav tako se povečuje vrednosti vplačanih premij, zavarovalni produkti pa delujejo na istem principu. Pomen zavarovanj torej raste, njihov potencial v Sloveniji pa je še zelo velik.

LITERATURA IN VIRI

1. Balkovec, J. (2000). Skrb za osebno premoženje. *Gospodarski vestnik*, 2000, (33), 253-260.
2. Boncelj, J. (1983). *Zavarovalna ekonomika*. Maribor: Založba obzorja.
3. Bouwknecht, P., Schrage, D. (2004). Market consistent valuation for life insurance. *Lecture notes*, (42), 33.
4. Frumen, T. : Telefonski pogovor z agentko zavarovalnice Grawe, Ljubljana, 27.3.2008.
5. *Graweapollo, Graweapollo plus, Graweapollo fix [zavarovalnica Grawe]*. Najdeno 13. marca 2008 na spletnem naslovu http://www.grawe.si/cps/rde/xchg/SID-3EE333A2-04F6A0F6/grawe_si/hs.xsl/258_398.htm?lev3=Apollo%20skladi&lnk3=/.
6. Gregorc, D. : Telefonski pogovor z agentom zavarovalnice KD Življenje, Ljubljana, 3.4.2008.
7. *Informacije o lastniški strukturi [NKBM d.d.]*. Najdeno 15. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.nkbm.si/content.aspx?docid=3343>.
8. *Informacije o produktih Fondpolica [KD Življenje zavarovalnica, d.d.]*. Najdeno 22. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.kdzivljenje.si/sl/insurance.cp2?cid = A2381C01-0112-1A6E-4A51-E8D083FE95AC&linkid=insurance>.
9. Kozma, N. : Telefonski pogovor z agentom zavarovalnice Generali, Ljubljana, 25.3.2008.
10. Merc, A. : Telefonski pogovor z agentko Zavarovalnice Maribor, Ljubljana, 10.4.2008.
11. *Naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav [Zavarovalnica Triglav, d.d.]*. Najdeno 12. marca 2008 na spletnem naslovu http://www2.zav-triglav.si/tstran.asp?id_vrhovni=667&id_strani=667&vp=1&id=1.
12. *Poročilo o razvoju 2005*. (2005). Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Najdeno 24. marca 2008 na spletnem naslovu http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/pr/2005/pr_2005.pdf.
13. Rejda, G.E. (1986). *Principles of insurance*. London: Scott, Foresman and Company, 1986.
14. Slovar [zavarovalnice Tilia, d.d.]. Najdeno 5. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.zav-tilia.si/si/pomoc/slovar/>.

15. *Statistični zavarovalniški bilten 2007*. (2007). Ljubljana: Slovensko zavarovalno združenje.
16. *Statistični zavarovalniški bilten 2006*. (2006). Ljubljana: Slovensko zavarovalno združenje.
17. *Statistični zavarovalniški bilten 2005*. (2005). Ljubljana: Slovensko zavarovalno združenje.
18. Šramel, F., Štiblar, F. (2004). Regulatory Framework for the Insurance Sector in New EU Member States. *Bančni vestnik*, 2004, (53), 5-11.
19. Vake, D. (2002). Sklenite pravo življenjsko zavarovanje. *Kapital*, Ljubljana, (288), 66-67.
20. *Vita fond naložbeni paket [zavarovalnica AdriaticSlovenica, d.d.]*. Najdeno 12. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.adriatic-slovenica.si/>.
21. Zakonu o davku od prometa zavarovalnih poslov (2005). *Uradni list RS*. (Št. 72/2005, 28. 10. 2005).
22. *Zavarovalništvo [spletni portal Mojdenar.com]*. Najdeno 10. marca 2008 na spletnem naslovu [http://www.mojdenar.com /ZAVAROVALNIST VO/](http://www.mojdenar.com/ZAVAROVALNISTVO/).
23. *ZM Življenje [zavarovalnica Maribor, d.d.]*. Najdeno 11. marca 2008 na spletnem naslovu <http://www.zav-mb.si/?id=41>.
24. Žnidarič, B. (2004). *Zavarovalništvo in varnost – zavarovalništvo kot mehanizem zagotavljanja varnosti posameznika v sodobni družbi*. Ljubljana.
25. *Življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade EUROFOND [zavarovalnica Generali, d.d.]*. Najdeno 11. marca 2008 na spletnem naslovu [http://www.generali.si/osebna -zavarovanja/zivljenjsko-zavarovanje-vezano-na-investicijske-sklade-eurofond/](http://www.generali.si/osebna-zavarovanja/zivljenjsko-zavarovanje-vezano-na-investicijske-sklade-eurofond/).
26. Wehrhahn, R. (1995). Modern Flexible life products. *A survey Publications of the Cologne Re*. 29 Cologne, b.k..

PRILOGE

Priloga 1

Tabela 1: Primerjava pogojev med zavarovalnicami in zavarovanji

Zavaroval.	Ime zavarovanja	Pristopna starost zavarovanca	Doba sklenitve zavarovanja	Minim. meseč. premija	Zav. vsota (% predvidene vsote vpl. premij)
Triglav	Naložbeno živ. zav.	od 14 do 65	od 10 do 25	30 €	30% - 200%
	Enkratno nal. živ. zav.	od 14 do 65	od 10 do 25	ni	110% - 200%
	Naložbeno zav. Junior	od 14 do 65	od 5 do 25	35 €	110% - 180%
Generali	Paket družina	od 14 do 65	od 5 do 25	50 €	50% - 200%
	Paket otrok	od 14 do 65	od 5 do 25	50 €	50% - 200%
	Eurofond	od 14 do 65	od 5 do 25	30 €	50% - 200%
Maribor	Prizma zav. in naložba	od 14 do 70	od 5 do 25	30 €	min. 2000€
	Prizma - Flexpension	od 14 do 70	od 6 do 25	30 €	min. 2000€
	Prizma Junior	od 14 do 70	od 5 do 25	20 €	min. 2000€
	Prizma Junior Flexpension	od 14 do 70	od 6 do 25	20 €	min. 2000€
Adriatic Slovenica	Vita fond - naložbeni paket	od 14 do 70	od 5 do 30	50 €	min. 60%
	Štipendija AS	od 14 do 65	od 5 do 30	30 €	min. 60%
Grawe	Graweapollo	od 18 do 65	od 10 do 45	25 €	od 5% do 200%
	Graweapollo plus	od 18 do 65	od 10 do 45	30 €	od 5% do 200%
	Graweapollo fix	od 18 do 65	od 10 do 45	50 €	od 5% do 100%
	Graweapollo fix enkr. vpl.	od 18 do 65	od 10 do 45	ni	100%

Vir: Naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav [Zavarovalnica Triglav, d.d.], 2008 ; Življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade EUROFOND [zavarovalnica Generali, d.d.], 2008 ; Kozma, 2008 ; Graweapollo, Graweapollo plus, Graweapollo fix [zavarovalnica Grawe], 2008 ; Frumen, 2008 ; Vita fond naložbeni paket [zavarovalnica AdriaticSlovenica, d.d.], 2008 ; Gregorc, 2008 ; ZM Življenje [zavarovalnica Maribor, d.d.], 2008 ; Merc, 2008

Priloga 2

Tabela 2: Primerjava pogojev povezanih z vlaganjem sredstev

Zavarovalnica	Ime zavarovanja	Menjava skladov	Izredna vplačila premij	Možnost predujma	Možnost odkupa	Naložbeni portfelj
Triglav	Naložbeno življenjsko zavarovanje	2 leti	da	2 leti 80% sredstev	2 leti	Delniški vzajemni skladi Triglav: Azija, Balkan, Hitrorastoča podjetja, Rastoči trgi, Steber 1, Svetovni, Top sektorji, Evropa, Triglav renta, obvezniški
	Enkratno nal. življenjsko zavarovanje	2 leti	ne	ne	1 leto	Abančna DZU: Delniški aktivni, Delniška Evropa Vipa Invest, Delniški Azija, Delniški ZDA, Delniški svet, Mešani, Uravnoreženi, Obvezniški Vzajemni skladi Probanke upravljanje: Alfa - uravnoreženi, Beta - delniški, Gama - obvezniški, Novi trgi - delniški, Globalni naložbeni sklad Triglav svet G80
	Naložbeno zavarovanje Junior	2 leti	ne	ne	1/2 leta	
Generali	Paket družina	1 leto	da	80% sred.	2 leti	Investicijski skladi Eurofond: 3 Banken Global stock-mix,
	Paket otrok	1 leto	da	80% sred.	2 leti	Generali Euro stock selection T, DWS Invest BRIC PLUS, Publikum
	Eurofond	1 leto	da	80% sred.	2 leti	Balkan in 3 Banken Wertsicherungsfonds I

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

Zavarovalnica	Ime zavarovanja	Menj. skladov	Izredna vplačila	Možn. predujma	Možn. odkupa	Naložbeni portfelj
Maribor	Prizma zavarovanje in naložba	2 leti	da	3 leta 80% sred.	2 oz. 3 leta	Delniški skladi: Infond delniški, Infond Energy, Infond BRIC, Infond Europa, Ilirika Azija, Ilirika vzhodna Evropa, Publikum Balkan Mešani skladi: Modra kombinacija, Infond uravnoteženi, Infond hrast Posebni skladi: DWS Hedge currency L/S, DWS Flex pension
	Prizma - Flexpension	ne	da	3 leta 80% sred.	2 oz. 3 leta	
	Prizma Junior	2 leti	da	3 leta 80% sred.	2 oz. 3 leta	
	Prizma Junior Flexpension	ne	da	3 leta 80% sred.	2 oz. 3 leta	
Adriatic Sloven.	Vita fond - naložbeni paket	da	da	80% sred	1 leto	KD Balkan, KD Novi trgi, KD prosperita, KD Nova energija, KD Rusija, KD Tehnologija, KD Bond, KD Galileo, KD Prvi izbor, KD Vitalnost
	Štipendija AS	da	da	80% sred	1 leto	
Grawe	Graweapollo	3x letno	min. 500€	ne	3 leta	Apollo New World, Apollo konzervativen, A. dinamičen, Apollo uravnotežen, Apollo Emerging Eur.
	Graweapollo plus	3x letno	min. 500€	ne	3 leta	
	Graweapollo fix	ne	ne	ne	3 leta	

Vir: Naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav [Zavarovalnica Triglav, d.d.], 2008 ; Življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade EUROFOND [zavarovalnica Generali, d.d.], 2008 ; Kozma, 2008 ; Graweapollo, Graweapollo plus, Graweapollo fix [zavarovalnica Grawe], 2008 ; Frumen, 2008 ; Vita fond naložbeni paket [zavarovalnica AdriaticSlovenica, d.d.], 2008 ; Gregorc, 2008 ; ZM Življenje [zavarovalnica Maribor, d.d.], 2008 ; Merc, 2008

Priloga 3

Tabela 3: Primerjava možnosti za priključitev dodatnih zavarovanj

Zavarovalnica	Ime zavarovanja	Možnost sklenitve dodatnih zavarovanj
Triglav	Naložbeno življenjsko zavarovanje	1.zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini z asistenco, 2.nezgodno zavarovanje, 3.zavarovanje 13 kritičnih bolezni, 4. vzajemno zavarovanje
	Enkratno naložbeno življenjsko zavarovanje	ni možnosti dodatnega zavarovanja
	Naložbeno zavarovanje Junior	nezgodno zavarovanje (že vključeno)
Generali	Paket družina	ni možnosti dodatnega zavarovanja
	Paket otrok	ni možnosti dodatnega zavarovanja
	Eurofond	1.zavarovanje nezgodne smrti, 2.zavarovanje nezgodne smrti v prometni nesreči (le skupaj z dodatnim zavarovanjem nezgodne smrti)
Maribor	Prizma zav. in naložba	1.Možnost priključitve zavarovanj 11 hujših bolezni (srčni infarkt, operacija srčnih bolezni, kap, rakasta obolenja, paraliza, odpoved ledvic, transplantacija organov, slepota, multipla skleroza, zamenjava srčnih zaklopk, operacija pri bolezni aorte) 2. nezgodno zavarovanje
	Prizma - Flexpension	11 hujših bolezni, nezgodno zavarovanje
	Prizma Junior	11 hujših bolezni
	Prizma Junior Flexpension	nezgodno zavarovanje za zavarovanca in upravičenca (otroka)
Adriatic Slovenica	Vita fond - naložbeni paket	nezgodno zavarovanje, kritične bolezni
	Štipendija AS	ni možnosti dodatnega zavarovanja
Grawe	Graweapollo	1.nezgodna smrt 2.trajna invalidnost
	Graweapollo plus	1.nezgodna smrt, 2.nezgodna smrt v prometni nesreči, 3.določene hujše bolezni, 4.trajna invalidnost
	Graweapollo fix	1.nezgodna smrt, 2.nezgodna smrt v prometni nesreči, 3.določene hujše bolezni, 4.trajna invalidnost, 5.delovna nezmožnost

Vir: Naložbeno življenjsko zavarovanje zavarovalnice Triglav [Zavarovalnica Triglav, d.d.], 2008 ; Življenjsko zavarovanje vezano na investicijske sklade EUROFOND [zavarovalnica Generali, d.d.], 2008 ; Kozma, 2008 ; Graweapollo, Graweapollo plus, Graweapollo fix [zavarovalnica Grawe], 2008 ; Frumen, 2008 ; Vita fond naložbeni paket [zavarovalnica AdriaticSlovenica, d.d.], 2008 ; Gregorc, 2008 ; ZM Življenje [zavarovalnica Maribor, d.d.], 2008 ; Merc, 2008